

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ І МУЗЕЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ, МУЗЕЄЗНАВСТВА ТА ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВА

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

«ХОРОВІ ДІЯЧІ ТА ЇХНЯ МИСТЕЦЬКА СПАДЩИНА
(КІНЕЦЬ ХІХ - ПОЧАТОК ХХ СТ.)»

Роботу виконала студентка 4 курсу
факультету соціальних комунікацій і музейно-туристичної діяльності
напряму підготовки 0201 "Культура"
спеціальності 027 "Музеєзнавство, пам'яткознавство"
Воронівська Наталія Олександрівна
Науковий керівник
Доцент, доктор філософських наук
Сошніков Андрій Олександрович

ЗМІСТ

ВСТУП.....

РОЗДІЛ I. НАУКОВА КОНЦЕПЦІЯ МУЗЕЙНОЇ ЕКСПОЗИЦІЇ «ХОРОВІ ДІЯЧІ ТА ЇХНЯ МИСТЕЦЬКА СПАДЩИНА (КІНЕЦЬ ХІХ-ПОЧАТОК ХХ СТ.)».....

РОЗДІЛ II. ТЕМАТИКО-ЕКСПОЗИЦІЙНИЙ ПЛАН «ХОРОВІ ДІЯЧІ ТА ЇХНЯ МИСТЕЦЬКА СПАДЩИНА (КІНЕЦЬ ХІХ-ПОЧАТОК ХХ СТ.)».....

ВИСНОВКИ.....

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ .....

ДОДАТОК.....

ВСТУП

Актуальність дослідження полягає у тому, аби за допомогою візуальних експозиційних засобів звернути увагу суспільства на величність усього культурно-мистецького надбання українських композиторів, таких як Д. Бортнянський, О. Кошиць, К. Стеценко, М. Лисенко, М. Березовський, М. Леонтович, що стали фундаторами українського хорового співу. Сучасному поколінню треба цінувати музичну спадщину, для збереження правильної та обміркованої думки про даний період, розглянутий в дипломній роботі.

Навіть сьогодні, коли країна в пошуках своєї національної ідеї, чітко спрямованого ідеологічного ставлення до тих, чи інших подій, тема вважається дуже актуальною. Ознайомлення з нею допоможе людям побачити і відчувти той колорит подій, змальований в історично-часовому просторі. Взагалі, тема культури і мистецтва завжди цікавила науковців, інтелігенцію та суспільство. Саме через призму української культури можна дізнатись як жили люди в ті часи і що відчували.

Українське хорове мистецтво від моменту формування, до створення статичних жанрів дуже залежало і досі залежить від навколишніх обставин та подій. Перша світова війна 1914-1918р. залишила кровавий відбиток не тільки в культурі а й в серці кожного українця. Така тенденція розвитку мистецтва спостерігається і сьогодні, коли кожна подія залишає свій слід на нотному стані.

Об'єктом дипломної роботи є процес створення експозиційного проекту на тему «Хорові діячі та їхня мистецька спадщина (кінець XIX - початок XX ст.)»

Предмет дослідження — аналіз історичного матеріалу та розробка експозиції розвитку хорового мистецтва, як значущої ланка української культури, висвітлення його у музейному просторі України.

Метою даної роботи є наукове дослідження і розкриття експозиційними засобами специфіки значної ланки української нематеріальної культурної спадщини – хорового мистецтва.

Джерельна база

При написанні курсової роботи, як її історичної частини, так і експозиційного проекту, були використані доступні джерела, які можна поділити на кілька груп: писемні джерела і речові джерела.

Важливим писемним джерелом є закон України «про музеї та музейну справу» 1995, № 25, ст. 191. В ньому викладена основна офіційна термінологія та поняття щодо музейної справи.

Основним джерелом дослідження слугують матеріали, безпосередньо, діячів хорового мистецтва : Жайворонок Н. Б. «Музичне виконавство як феномен музичної культури», Ільченко Народне оркестрове виконавство: аматорство і проблеми художності»

Джерельною групою є музичні інструменти, що сприяють експозиційному розкриттю процесу становлення та розвитку хорового співу.

Історіографія. Всю використану літературу можна поділити на дві групи.

Перша група – література, в якій міститься інформація про історію хорового мистецтва, його розвиток та спадщину. Це роботи таких авторів, як ... (автори). Інша група літератури розкриває проблеми побудови музейної експозиції. Так у монографії Великої Л.П. викладені основні правила побудови концепції музейної експозиції і розглядається створення експозиційного проекту, як мистецтва.

Особливо цікавою для правильного вивчення та інтерпретування музейного експонату є стаття Мішуровської О. С., що аналізує специфіку музейного предмету.

Ознайомлення з проблемою використання у проекті актуальної методики побудови експозиції висвітлено у науковій статі Веселецького О. В., в якій автор звертає увагу на художнє проектування музейної експозиції. Також корисними для розгляду цієї проблеми є статті Тітінюка, в яких досліджуються формування сучасних музейних експозицій за допомогою художнього оформлення та режисерської діяльності.

У статі Мастениці Е. Н. розкрито соціогуманітарний характер музеології, який розглядається у ракурсі міждисциплінарності, зрозумілою як взаємозв'язок дисциплін не “на площині”, а “у континіумі”. Суб'єктивність гуманітарних досліджень трактуються не стільки як проблема, скільки як ресурс розвитку музеологічної рефлексії.

Стаття Оскара Новарро освітила ідею критичної музеології, що дозволила вдосконалити взаємозв'язок відвідувача та експозиції. Таким чином, ця література допомагає розробити наукову концепцію та тематико-експозиційний план даного проекту.

Музейних установ, які ґрунтовно описують і формують уявлення саме про хорове мистецтво в Україні мало. Найбільш повне уявлення з даної теми передає кімната-музей Віктора Матюка в селі Карові.

Особистий внесок автора полягає у розкритті та узагальненні основних рис розвитку хорового мистецтва України кінця XIX - початку XX століття, висвітлення його у колекціях музеїв України. Створено цілісний експозиційний образ, що інтерпретує дану проблему на емоціональному художньо-образному рівні.

РОЗДІЛ I. РОЗШИРЕНА ТЕМАТИЧНА СТРУКТУРА

Ідейний задум експозиційного проекту «Хорові діячі та їхня мистецька спадщина (кінець XIX - початок XX ст.)» - за допомогою музейних засобів розкрити специфіку розвитку та становлення хорового мистецтва в Україні кінця XIX - початку XX століття, його спадщину та відтворення її у музейних колекціях.

«Наскрізна проблематика»

1. Особливості хорового співу в Україні;
2. Видатні фундатори хорового співу в Україні;
3. Розкриття особливості українського хорового співу музейно-експозиційними засобами.

Архітектурно-художнє рішення музейного проекту передбачає: Експозиція «Хорові діячі та їхня мистецька спадщина (кінець XIX - початок XX ст.)» буде побудовано у форматі виставки на базі музею. Для проведення заходу планується використати три зали, де перший буде як сховище для творів видатних композиторів, другий буде в якості галереї, у якій будуть представлені портрети видатних діячів, а третя кімната буде перевтіленням мотиву щедрика найрізноманітнішими музейними засобами. Екскурсовод буде одягнений в класичний костюм, бажано, схожий за стилем 19 ст. Будівля в якій розташовується дана експозиція являє собою архітектурну споруду оснащену необхідними для демонстрації музейних експонатів обладнанням, зокрема присутня охоронна та протипожежна сигналізація, що забезпечують збереження експонатів і уникнення їх пошкодження та пограбувань.

Музейне обладнання призначене для даної експозиції представляють собою банери, закриті вітрини, стенди.

Рішення щодо кольорів використане для створення повноти образу усієї експозиції. Стіни зали мають білий колір, стеля — золотий, підлога з

мармуру. Музейне обладнання виконано в гамі. Вітрини кожного розділу виконані в своєму кольорі:

Таким чином, колірна гама сприяє створенню атмосфери, що сприяє сприйняттю експозиції та естетичному задоволенню від неї.

У залі експозиції використовується штучне освітлення. Але в приміщенні присутнє природнє освітлення, але без попадання прямих променів сонця. Світлове оснащення забезпечує сприйняття експонатів і не засвічує окремі предмети, щоб вони не забирали більше уваги.

Технічне оснащення передбачає наявність відео та аудіо апаратуру, наявний аудіо супровід, специфічний до його тематики.

Зал експозиції прямокутної форми розділений за змістом на 3 блоки. Кожний розділ розкриває свою тему.

Екскурсивод буде одягнений у класичний костюм, стилю 19 ст.

Розширена тематична структура:

"Хорові діячі, та їхня мистецька спадщина (кінець XIX - початок XX ст..)"

Розділ 1. Хорове мистецтво - значуща ланка української культури.

Тема 1. Хорове мистецтво - значуща ланка української культури.

Експонат полотно з зображенням Львівського хору. В центрі видатний український композитор Микола Лисенко (з архівного журналу "Музика").

Розмір: 90x150см.

Експонат портрет М. Лисенко, 1868р. друк.

Експонат фото М. Леонтовича 1889р. друк.

Тема 2. Розвиток хорового мистецтва (кінець XIX-початок XX ст.)

Експонат фото з зображенням шкільного хору 10x15, папір, друк.

Тема 3. Хорові колективи на території України.

Експонат аудіозапис виступу Державної Академічної капели «Думка» - Ой з-за гори кам'яної. Формат mp3, диск.

Експонат відеозапис з концерту хору імені Верьовки – Туман яром.

Речовий експонат фотоальбом в якому представлені українські колективи.

Речовий експонат фортепіано "Україна". дерево, фарба.

Експонат збірка хорових обробок для мішаного хору, формат А4, матеріал папір, фарба. Знаходиться поруч з фортепіано "Україна".

Речовий експонат деталізований макет хору. Макет відтворений за допомогою солоного тіста, глини та окремих елементів (пюпітр, костюми та взуття).

Розділ 2. Види хорового мистецтва та його представники

Тема 4. Експонат вертеп. Матеріал: дерево, фарба, присутні окремі конструкції з паперу та тканини.

Тема 5. Церковна музика.

Речовий експонат. Макет Києво-Печерської Лаври. Вона вважається центром розвитку церковного співу. Матеріал: папір.

Експонат відео з церковної служби Києво-Печерської Лаври – "Вечірній спів". Формат: mp4, відеозапис.

Експонат портрет, М. Лисенко, матеріал: полотно, фарба; розмір: 70x80см.

Експонат портрет, М. Березовський, матеріал: полотно, фарба; розмір: 70x80см.

Експонат портрет, М. Леонтович, матеріал: полотно, фарба; розмір: 70x80см.

Експонат портрет Д. Бортнянський, матеріал: полотно, фарба; розмір: 70x80см.

Експонат портрет, А. Ведель, матеріал: полотно, фарба; розмір: 70x80см.

Усі портрети розташовані по периметру кімнати, щоб створити образ галереї.

Тема 6. Світська музика.

Майже усі експонати присвячені М. Леонтовичу – майстру обробок українських народних пісень побутового жанру.

Експонат портрет М. Леонтовича, матеріал: полотно, фарба; розмір: 80х90см.

Експонат аудіозапис, хорова обробка М. Леонтовича "Піють півні", тривалість: 3:14.

Як експонат також можна виділити банери з нотами найвидатніших творів Леонтовича.

Експонат банер с зображенням нот хорової обробки М. Леонтовича «Чоботи», матеріал: папір, друк; розмір: 90х150см.

Експонат банер с зображенням нот хорової обробки М. Леонтовича «Дударики», матеріал: папір, друк; розмір: 90х150см.

Експонат банер с зображенням нот хорової обробки М. Леонтовича «Козака несуть», матеріал: папір, друк; розмір: 90х150см.

Експонат банер с зображенням нот хорової обробки М. Леонтовича «Піють півні», матеріал: папір, друк; розмір: 90х150см.

Розділ 3. Хорова спадщина

Тема 7. Речовий експонат. Золота скринька з надписом «Спадщина» в середині. Матеріал: метал, дерево, фарба, папір; розмір: 100х60х60см.; вага: 30кг.

Тема 8. Щедрик та його вплив на світову культуру.

Експонат музичний супровід. Фоном гратимуть обробки "Щедрика" інших народів, на різних мовах. Тип запису: mp3, тривалість 25:00хв.

Речовий експонат диван. Опис та матеріал: шкіряний, м'який диван червоного кольору, розташований в другій половині кімнати.

Речовий експонат килим, білого кольору. Матеріал: тканина; розмір:

100x150см.

Речовий експонат камін, матеріал: каміння. Розташований біля дивану та килима. (камін не справжній, це декорація).

Речовий експонат Різдвяна (штучна) ялинка, з іграшками та прикрасами, розташована поруч з каміном; висота: 120см.

Експонат телевізор (справжній), Philips 32 дюйми. По телевізору показується фільм «Сам Удома» фоном.

Експонати газети та журнали, матеріал: папір, фарба, друк.

Тема 9. «Молитва за Україну» як неофіційний гімн держави.

Експонат малюнок на стіні, текст «Молитви за Україну». Матеріал: фарба, лак.; розмір: 120x200см.

Експонат, зображення хору ім. М. Лисенка, матеріал: папір, фарба, друк; розмір 90x150см.

Речовий експонат, статуетки янголяток, матеріал: мармур, фарба; вага 0,3 кг.

Експонат аудіозапис твору «Молитва за Україну» - музика М.Лисенко, обробка О. Кошиця 1842 - 1912р.; тривалість: 2:25хв.

РОЗДІЛ 2. Ведення музейної виставки

2.1 Музейна продукція на базі виставки.

В музеї екскурсія є одним із засобів спілкування. Це практичний спосіб ознайомитися з навколишнім світом, його об'єктами і явищами, відкрити для себе особливості природи, історії, культури архітектурних пам'яток, міст, регіонів або країн. Екскурсії доступні для різних категорій людей, таких як місцеві жителі, відпочиваючі, школярі, студенти, учасники конференцій, виставок, народ, туристи тощо. Якщо екскурсія вдало організована і проведена, то це дає можливість учасникам побачити більше, ніж просто об'єкти — пам'ятки історії, культури. Музейні експонати цікаві не лише як самостійні предмети, а й як свідчення певної культурної спадщини та історичного періоду. Функції екскурсій розглядаються як її основна характеристика, а їх спектр досить широкий.

Практично кожна екскурсія виконує такі функції: пізнавальну, освітню, інформаційну, виховну, а також організацію культурного дозвілля, розширення культурного кругозору та інше. Взаємодія з екскурсантами, прямий контакт, кваліфікована подача матеріалу, а також атмосфера взаємної довіри і доброзичливості є необхідними умовами успішної екскурсії. Тому робота екскурсовода нерозривно пов'язана з соціальними, психологічними і педагогічними процесами, вона визначає специфіку і методику проведення екскурсій. Іншою важливою умовою ефективності екскурсії є достовірність інформації. Будь-яке спотворення правди травмує психіку відвідувачів і призводить до втрати довіри. Тому при підготовці і проведенні екскурсії необхідно спиратися на достовірні джерела. Відбір достовірних фактів є основою кожного екскурсійного матеріалу.

Таким чином, екскурсія одночасно виконує дві основні функції: поширює знання серед людей і спонукає до формування особистого ставлення до отримання знань, впливаючи на їх переконання.

№	Назва	Вид	Тип	За жанром	Цільове призначення	Аудиторія
1	Хорові колективи на території України.	Комплексна	Оглядова	Екскурсія лекція	Навчальна	Широке коло відвідувачів
2	Церковна музика.	Внутрішня	Тематична	Екскурсія концерт	Загально освітня	Профільні музейні працівники, студенти, історики.
3	Світська музика.	Комплексна	Тематична	Екскурсія концерт	Загально освітня	Широке коло відвідувачів
4	Щедрик та його вплив на світову культуру	Зовнішня	Тематична	Екскурсія спектакль	Загально освітня	Широке коло відвідувачів
5	Відтворення музичної спадщини хорових композиторів в музейних колекціях.	Внутрішня	Навчальна	Екскурсія лекція	Навчальна	Студенти, муз езнавці, історики, культурологи, профільні музейні працівники.

Отже, найбільшою популярністю у аудиторії користується тема “Щедрик, та його вплив на світову культуру

Перелік лекцій.

Лекція-це одна з форм комунікації, де основну частину розповідає лектор слухачу.

Як правило розповідь підтримується демонстрацією різноманітних відео-, аудіо-предметами, що підтверджують інформацію лекції.

Для лектора важливо розповідати переконливо, конкретно, з реальними

фактами.

Лекції можна проводити як у самому музеї, так і поза межами нього: в інших закладах(школи, вузи), інших музеях.

Лекції поділяються на типи:

- Оглядова (для широкого загалу)
- Навчальна (переважно для школярів, студентів, музеєзнавців.)

Тематики лекцій можуть бути різними, але відштовхаються від тематики музею.

№	Назва	Мета та завдання	Аудиторія
1	Творча спілка “ Українська народна музика-мистецтво, що вважає.”	Мета: мотивація більшої частини людей до українського музичного мистецтва. -розкриття історії української народної музики. - творчі об'єднання у спілці, з можливістю практичного ознайомлення з народною музикою.	Широке коло відвідувачів.
2	Клуб хорового співу для школярів “Соловейко”	Мета: розкриття нового таланту через клуб. - розроблення програми викладання хорового мистецтва. - організування різнобічних заходів з приєднанням клубу та хоровим співом. - тури до іноземних країн, для ознайомлення з українською культурою.	Середній та старший шкільний вік.
3	Фонд народної	Мета: збирання коштів на	Широке

	музики “Цвіте терен”	різні міроприємства. - оголошення у всіх пабліках щодо відкриття фонду. - благодійний концерт української народної пісні. - збір коштів	коло відвідувачів.
4	Студентське товариство “Історія хорового мистецтва”	Мета: мотивувати студентів до вивчення історії хору як важливою деталі музичного українського мистецтва. - впровадження товариства. -пошук певних тематичних матеріалів. - практичні вилазки до хорових студій. - семінари та конференції по пройденому матеріалу	Студенти різних університетів, технікумів та коледжів
5	Фонд церковної музики “Вертеп”	Мета: пошук коштів на просування церковної музики та розвитку її на світовому рівні. - збір благодійних коштів на потреби церковного музичного мистецтва.	Широке коло відвідувачів.

Нетрадиційні форми музейної комунікації.

Вводячи в свою роботу нетрадиційні форми СМК, музей набуває нових можливостей і стає учасником ринку в області культури і дозвілля. Музей приймає участь в патріотичних, естетичних і екологічних просвітницьких заходах для молоді. Разом з цим музей здатний адекватно реагувати на сучасні запити суспільства.

Серед видів нетрадиційних форм СМК прийнято виділяти : презентації, фестивалі, виставки, свята, конкурси, історичні реконструкції.

№	Назва заходу	Мета та завдання	Учасник и	Аудитор ія	Використання технічних засобів
----------	---------------------	-------------------------	----------------------------	-----------------------------	---

1	Фестиваль української народної музики “Ой у лузі червона калина.”	<p>Мета: мотивування до прослуховування українських народних пісень.</p> <ul style="list-style-type: none"> - розклад наметів. - ввезення їжі та напоїв. - підготовка сцени та комфортного прослуховування пісень 	Актори. Співаки. Костюмери та візажисти. Культурологічні	Широке коло відвідувачів	Аудіо колонки, мікрофони, музичні інструменти. Відео дані, різноманітні декорації.
2	Презентація історії світської та церковної музики.	<p>Мета: вивчення через презентацію цікавих деталей історії музики.</p> <ul style="list-style-type: none"> - розробка презентації та відеофайлів. - представлення матеріалів та діалог з аудиторією. 	Представники історичних спеціальностей. Представники культурологічних спеціальностей. Практичні діячі світської та церковної музики.	Студенти музичних факультетів та історичних факультетів. Викладачі.	Презентації на екрані, звукові колонки, диски із прикладами музики.
3	Музичний конкурс на краще виконання народної української пісні серед студентів: “Музична скринька”	<p>Мета: покращення знань у галузі української народної пісні та можливість дізнатися більше виконавців та митців у музиці.</p> <ul style="list-style-type: none"> - складання списків учасників. - впровадження призів та грамот за участь. - багато посилань на запис конкурсу у мережі, для патріотичного мотивування 	Представники музичної сфери. Організатор конкурсу.	Студенти різноманітних вузів.	Ряд презентацій, відео, аудіо матеріалів.

		прослуховування українських пісень решти людей.			
4	Виставка музичних платівок з українськими піснями: “Вечірня елегія.”	Мета: слугування джерелом інформації щодо стану і тенденцій розвитку музики; прогнозування цін на товари; нові контакти з колекціонерами. -розробка місця проведення виставки. - експозиція виставки. - інформаційні посилання біля платівок з ексклюзивними історіями	Працівники виставки. Історичні діячі. Колекціонери.	Широке коло відвідувачів.	Експозиційні матеріали, прожектори, буклети у інтернет ресурсах,
5	Конкурс для школярів на знання історії музики другої половини XIX століття.	Мета: зацікавити школярів конкурсом, що розвинув би знання дітей з приводу історії музики. - списки учасників. - різнобічні призи для школярів. - розробка посилань на різні цікавинки для дітей шкільного віку.	Організатор конкурсу Викладач з історії. Викладач з музики.	Молодший та середній шкільний вік	Презентації, питання за посиланнями на сайті та програма для зчитування відповідей.

Отже, у аудиторії більшою популярністю користується Фестиваль української народної музики “ Ой у лузі червона калина”.

Музейна продукція.

СМК також мають форму продажу музейної продукції. Ця форма впливає на рекламу, здобутки, кількість відвідувань музею. Підтримується так званий імідж музею, що робить його у більшій степені популярним. Люди бачать на прикладі, що може запропонувати музей. Такі форми музейної продукції існують у вигляді відеозапису чи аудіозапису: фільми про музей, експозицію чи виставку; кліп знятий на тему музейного свята чи

фестивалю. Зазвичай використовують також друковані види продукції, як наприклад буклети чи постери. Магніти чи наліпки з емблемою певного музею чи теми виставки.

№	Вид	Назва	На кого орієнтовано	Засоби реалізації
1	Наліпки із символами, що були втілені у музиці другої половини ХІХ століття.	“ Воля, боротьба та самоствердження українського народу у музиці.”	Старший шкільний вік та студенти	Як заслужований подарунок у конкурсах, за участь у музичних чи музично-історичних змаганнях. За відвідини музичних музеїв.
2	Постер розроблений на крафтовій бумазі із арт-малюнком спротиву світської та церковної музики.	“Musica saecularis versus musicam ecclesiasticam”	Широке коло відвідувачів.	Продаж постерів у примузейній крамниці для всіх бажаючих, що прийшли відвідати колекцію.
3	Буклет нової музичної колекції у музеї, що супроводжується фотографіями та посиланням на адресу закладу та онлайн сайт.	Виставка:”Музика нашого серденька чи смарагдові ноти музею.”	Широке коло відвідувачів.	Роздача буклетів біля музею та популярних магазинів, де можна роздавати рекламу закладу
4	Розмальовки з музичної тематики	“Колискова нашого дитинства.	Діти від чотирьох років і	Продаж у передмузейній

	музею на чорному папері. На зворотньому боці адреса музею та	Повернення до минулого через музичну призму,”	до старшого середнього віку	крамниці.
5	Фільм відзнятий по екскурсії музею.	“Вічна пам'ять минулого, що закрита у музичному мистецтві.”	Широке коло відвідувачів	Продаж за онлайн посиланням для збереження файлу. Також додається безкоштовний трейлер.

2.2 Методична розробка екскурсії “Щедрик та його вплив на світову культуру”.

№	Тема/Підтема	Перелік експонатів	Текст	Джерела та література	Методичні рекомендації
1	“Carol of the Bells” або “Щедрик” та п'ять векторів аналізу.		<ul style="list-style-type: none"> Робота, яка вплинула на національний код культури. Втілення образів у музику, таємниці ритму Леонтовича. Мотив: <i>ostinato-stabilitas</i> та безперервність руху <i>perpetuum mobile</i>. Музично-психологічне явище Щедрика. 	«Щедрик» / «Shchedryk» / Good (New Year's) Wishes aka «Carol of the Bells» Миколи Леонтовича http://leontovychmuseum.org.ua/the-cultural-code-of-shchedryk/	Початок екскурсії з записаного запису Щедрика. (кілька хвилин) Екскурсовод має специфічну форму: чорно-білий колір, відсутність довгих вирізів та нудовий макіяж для дівчат (по бажанню)

					для хлопців). На стінах приєднаній написаний текст для бажаючих відвідати екскурсію без екскурсів
1.1	Історія Щедрика.	Варіанти редакцій Щедрика. Мелодія Щедрика без слів, записано на диску для прикладою. Американський варіант Щедрика, записан на диску. Відео хору, що виконував Щедрика Відео використання Щедрика у фільмах та іншій масовій культурі.	<ul style="list-style-type: none"> ● Поява Щедрика. ● Мотив, відомий ще в дохристиянські часи. ● Нове життя музиці від Леонтовича. ● Редакції твору. ● Виконання Щедрика хором Київського університету. ● Подорож Щедрика за кордон. 		Світло падає на стіни, де розмальовані ноти Щедрика і які підсвічують ся.
1.2	Особливості музичного тексту.	Речовий експонат. Золота скринька з	<ul style="list-style-type: none"> ● Чотиризвучний мотив твору та повторення 	Історія Щедрика https://www	Використання спеціальних

		<p>надписом «Спадщина», з якої буде грати сучасна версія Щедрика. Мелодійни приклади повторювано го ритму, записані на диску, для розуміння теми ритму Щедрика. Як експонат також можна виділити банери з нотами найвидатніш их творів Леонтовича у тому числі і Щедрика. Нотний зошит із Щедриком.</p>	<p>у партіях 68 разів.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Різноманітні музичні техніки. ● Відзеркаленн я нот, як одна з основ твору. ● Прийом “бурдонної педалі” в басів, що активно нагнітає загальну атмосферу звучання. ● Підвищення звучності мелодичного малюнку. ● Поліфонічний принцип мислення, що був рідкістю для початку ХХ століття. 	<p>.ukrinform.ua/rubric-ot her_news/21526-vesvitnovidomij-s edrik-najcik avisi-fakti-i nfografika. h tml Історія пісні “Щедрик” https://song-story.ru/ua/shchedryk/</p>	<p>приладів, для демонстрації звуку.</p>
2	Поетичний текст	<p>Варіанти Щедрика на різних мовах, записано на дику. Виокремені листи з різними текстовими варіантами пісні. Фото с зображенням шкільних</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Різні варіанти тексту Щедрика. ● Різні спроби перекласти текст декількома мовами. ● Сенс оригінальног о тексту та зв’язок його з часом. ● Колорит 	<p>Поетичний текст і його особливост і і Поетичний текст як особлива форма комунікації і http://www.philol.vernadskyjournal</p>	<p>Ввімкненн я різних варіантів тексту.</p>

		<p>хорів, які виконували Щедрика. Відео співу Щедрика у різних куточках світу. Газети та журнали зарубіжного випуску, що розповідали про довгий шлях музики та її подальшу долю.</p>	<p>пісні.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Особливість подання тексту під ноти. 	<p>s.in.ua/journals/2018/1_2018/12.pdf</p> <p>Поетичне слово в Україні. http://www.nbuv.gov.ua/node/2571</p>	
2.1	Графіка та таємні знаки в творчості Леонтовича	<p>Фотографія багато пелюсткової квітки південного порталу собору Паризької Богоматері (1260-ті роки), що утворює “Квітку – Сонячну розетку”</p> <p>Фотографія Богоматері-Оранти в куполі Київського Софіївського собору.</p> <p>Фотографія та експонат мальтійського хреста.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Синтез мистецтв, що відобразився у твору М. Леонтовича. ● Картини, створенні відповідно до кожної ноти, її тривалості та висоті. ● Спільний феномен музики та графіки. ● Символ-орнамент “Квітка-життя.” ● Дослідження Щедрика та картин утворених саме з нот твору. 	<p>Леонтович та культурний код нації. https://pdatu.edu.ua/news-01/shchedrik-mikolii-leontovicha-kulturnij-kod-ta-muzichnij-natsionalnij-simvol-ukrajini.html</p> <p>“Щедрик” в обробці Леонтовича. http://mus.art.co.ua/schedryk-v-opratsyuvanni-mykoly-leontovycha-</p>	

				sproba- polive ktornoho- analizu-do- 100- richchya- ukrajinskoh o-shedevru- 2/	
--	--	--	--	--	--

2.2	Нумерологія.	(кімната, оформлена під новий рік) Речовий експонат. Піаніно Речовий експонат. Килим Речовий експонат. Камін Речовий експонат. Різдвяна ялинка з мармуровими янголятками з написами нот Щедрика, а також зі смарагдовими та червоними кулям. Речовий експонат. Телевізор Музична платівка зі Щедриком.	<ul style="list-style-type: none"> ●Сакральне значення цифр. ● Число у Святому письмі та інших сакральних знаннях. ● Нумерологія та твір М.Леонтовича-“Щедрик.” ●Звуковий“авторитет рет” ●Число сім у творі. ● Нумерологічна загадка “Щедрика” 	Нумерологія Щедрика. https://sharij.news/numerologiya-s-hhedrika-i-k-osmicheskaya-energiya-ha-muzykoved-poyasnyayet-uspehraboty-leontovicha Нумерологічний вектор Щедрика. https://sharij.news/numerologiya-s-hhedrika-i-k-osmicheskaya-energiya-ha-muzykoved-poyasnyayet-uspehraboty-leontovicha	Світло не основне, а падаюче на об'єкти кімнати.
-----	--------------	---	--	---	--

ВИСНОВКИ

Висновки дослідження на тему “Хорові діячі та їхня мистецька спадщина (кінець 19 - початок 20ст.)” в музейно-історичному ракурсі дають змогу отримати глибше розуміння важливості хорової мистецької діяльності того періоду та її вплив на розвиток культури. Які ж висновки можна зробити судячи з проведеного дослідження:

1. Значення хорової мистецької діяльності.

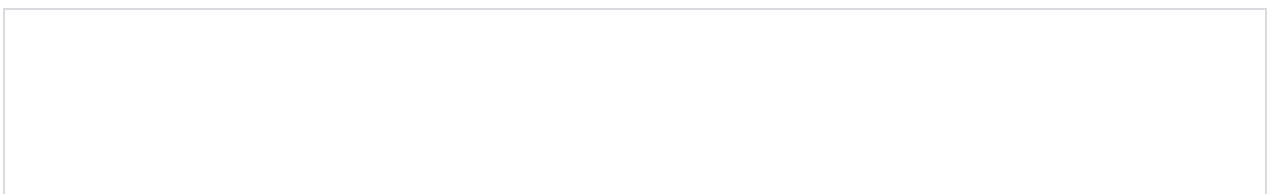
Хорова мистецька діяльність кінця 19 - початок 20 століття відіграла важливу роль у формуванні культурної ідентифікації суспільства. Хорові діячі створювали музичні композиції, які передавали національну спадщину, підкреслювали та підсилювали національну свідомість.

2. Збереження та презентація хорової спадщини.

Музеї відіграють важливу роль у збереженні та презентації хорової спадщини. Експозиції, присвячені хоровим діячам того часу, допомагають розкрити талант композиторів, творчий шлях, а також відтворити атмосферу того періоду. Музеї мають певний практичний досвід з використання аудіо та відеоматеріалів, що забезпечує більш повне сприйняття мистецької спадщини.

3. Експозиційні та освітні програми.

Музейні експонати можуть допомогти популяризувати хорове мистецтво та мистецьку спадщину серед відвідувачів різного віку та рівня знань. Освітні програми такі як лекції, майстер-класи, або, навіть, інклюзивні заходи для людей з обмеженими можливостями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Барановська Н. Експозиційна робота у діяльності музею / Н. Барановська // *Historical and cultural studies*. - 2015. - Vol. 2, Num. 1. - С. 13-17.
2. Велика Л.П. Музейне експозиційне мистецтво: Многр. / Харківська державна академія культури / Л.П. Велика. – Х.: ХДАК, 2000. – 160 с.
3. Гриценко А. П. Документи фонду Генерального секретарства освіти, як джерело з історії української національної культури відродження 1917 р. *Український історичний журнал*. 1997. № 3. С. 65-78.
4. Жайворонок Н. Б. Музичне виконавство як феномен музичної культури: автореф. Київ: КНУКіМ, 2006. 23 с.
5. Іванов В. Ф. Маловідомі сторінки хорової творчості М. Д. Леонтовича. *Духовні хорові твори*. Київ: Музична Україна, 1993. С. 3-7.
6. Ільченко О. О. Народне оркестрове виконавство: аматорство і проблеми художності. Київ: КДІК, 1994. 116 с.
7. Ільченко Д. Спогади про Леонтовича. *Музика*. 1925. № 11-12. С. 418.
8. Колесса М. Основи техніки диригування М. Колесса. Київ: Музична Україна, 1973. 100 с.
9. Колесса М. Ф. Спогади про Миколу Лисенка. Львів: «Вільна Україна», 1947. 312 с.
10. Ластовецька Л. Методичні рекомендації з вивчення музичних творів великої форми (на прикладі кантати М. Ластовецького “Псалми Давида”) Любомира Ластовецька. Дрогобич: Вимір, 2006. 36 с.
11. Лашенко А. Українське хорове мистецтво ХХ століття. *Мистецтвознавство України*. 2009. Вип. 10. С. 71-75.
12. Маріанна Я. Школа церковного співу в Манявському скиті. *Краєзнавство м. Сіняк*. 2005. № 1-4. С. 132-134.
13. Мельнечук О. М. Історія формування музейної колекції центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України. https://archives.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/AU-2_2019.indd_melnychuk.pdf

14. Мельник Г. Богдана Фільц і Київський муніципальний камерний хор “Хрещатик” (до питання хорової творчості композиторки) Ганна Мельник. *Молодь і ринок*, 2008. № 2 (37). С. 70-75.
15. Театралізація хорових творів як метод художньої інМостова Ю. В.терпретації: автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.01 / Ю. В. Мостова; Харк. держ. акад. культури. Харків, 2003. 20 с.
16. Музей М. Леонтовича с. Марківка Теплицького району. <https://vinnytsia-museum.in.ua/branches/leontovych-museum>
17. Музична культура України XIX століття: типологічні ознаки національної вдачі. <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/86768/14-Voronova.pdf?sequence=1>
18. Національно-культурне піднесення 20х-30х років. https://pidru4niki.com/16140505/kulturologiya/natsionalno-kulturne_pidnesennya_20-30-h_rokiv
19. Особливості музичної культури 19 ст. та її характеристика. <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/11649/>
20. Сізова Н. С. Діяльність Миколи Леонтовича в галузі професіоналізації хорового життя Вінниччини початку XX століття. *Основні питання гуманітарних наук*, 2018. Вип. 19. С. 45-50.
21. Сізова Н. С. Історико-джерелознавчий аналіз вивчення церковного співу в духовних учбових закладах Подільської єпархії 1864-1890 років. *Актуальні питання мистецької освіти та виховання: зб. матеріалів*. Вінниця, 2017. С. 53–56.
22. Скопцова О. М. Становлення та особливості розвитку народного хорового виконавства в Україні (кінець XIX - XX століття): автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.01.; КНУКіМ. Київ, 2005. 20 с.
23. Стеценко К. Нотатки для доповіді. Українська пісня в народній школі. Вінниця: Ранок, 1917. 214 с.
24. Тітінюк Ю. О. Концепція режисерської діяльності у формуванні музейної експозиції / Ю.О. Тітінюк // Вісімнадцяті сумцовські читання. Матеріали

наукової конференції на тему «Музей як соціокультурний інститут в умовах інформаційного суспільства», Харків, 18 квітня 2012 р. / Харківський історичний музей. – Х.: Майдан, 2012. – С.35-43.

25. Тітінюк Ю. О. Методика художнього формування сучасної музейної експозиції / Ю. О. Тітінюк // Сімнадцяті сумцовські читання. Матеріали наукової конференції на тему «Комунікаційний підхід у музейній справі як відповідь на потреби соціуму», Харків, 18 квітня 2011 р. / Харківський історичний музей. – Х.: Майдан, 2011. – С 19-29.